

Обща информация за търговията с вредни емисии

Търговията с емисии е административен подход, въведен в самото начало с Протокола от Киото, който се използва за контролиране на замърсяването чрез осигуряване на икономически инициативи за постигане на по-ниски нива на емисиите на замърсителите на атмосферата.

Търговията с емисии в някои случаи се нарича политика за ограничаване на емисиите с помощта на квоти. Централен орган (обикновено правителството или международен орган) определя лимита или максималното количество (таван-англ. *cap*) на емисиите на замърсителите. На дружествата или други фирмени групи се издават разрешителни за емисии (или кредити), които представляват правото за емитиране на конкретни количества вредни емисии. Общото количество на квотите и кредитите не трябва да надвишава тавана, като така се ограничава общото количество на емисиите до определено ниво.

Дружествата, които се нуждаят от повече квоти за емисии, трябва да закупят кредити от други дружества, които замърсяват по-малко. Прехвърлянето на квоти се счита за търговия. **Всъщност купувачът заплаща такса за замърсяването, докато продавачът получава възнаграждение за това, че е ограничил емисиите повече от необходимото.** Така теоретично тези, които могат по-лесно да намалят емисиите по възможно най-икономичния начин, ще направят това, постигайки ограничаване на замърсяването с най-ниски разходи за обществото.

Налице са действащи програми за търговия с няколко вида замърсители. При парниковите газове с най-голям обхват е **Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ)**. В САЩ има национален пазар за ограничаване на киселинния дъжд и няколко регионални пазара за азотист оксид. Пазарите за други замърсители са по-малки и по-локализирани. Търговията с емисии осигурява на дружествата гъвкавост при постигане на целите за емисиите съгласно тяхната собствена стратегия, предлагайки най-икономически ефективния метод за енергоемките индустрии, които трябва да изпълняват задължението за ограничаване на емисиите.

Основните търгувани емисии в ЕС са **Квотите на ЕС (EUAs)**, които се пускат в обръщение съгласно Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), където една Квота представлява правото за отделяне на един тон въглероден диоксид (CO₂) и вторичните **Сертифицирани намаления на емисиите (СЕР)**, пускани в обръщение по Механизма за Чисто Развитие (**МЧР**) на Протокола от Киото. Едно Сертифицирано намаление на емисиите (СЕР) представлява също правото за емитиране на един тон въглероден диоксид (CO₂).

По **Протокола от Киото** индустриалните държави се договарят да намалят своите общи емисии на **парниковите газове (GHG)** с 5.2% в сравнение с 1990 г. Националните ограничения варират от 8% намаление за Европейския съюз и някои други държави до 7% за САЩ, 6% за Япония, 0% за Русия, Китай и Индия. Договорът позволява увеличение на емисиите на GHG от 8% за Австралия и 10% за Исландия.

Подходът „Ограничаване и размяна на права за търговия с емисии”, който се използва в Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), определя общ ограничителен таван или максимална стойност на емисиите за периода на валидност на целевата норма. На дружествата се издават квоти, представляващи тяхна целева норма или "ограничителен таван" за периода на валидност на целевата норма. В края на периода на валидност те трябва да предадат достатъчно квоти за компенсиране на общото количество на емисиите им по време на периода на валидност на целевата норма. Ако това количество е под ограничителния таван, те могат да продават; ако не е - трябва да закупват квоти от дружествата, които не са прехвърлили тавана на емисиите си. Всяка квота позволява на притежателя си емитирането на един тон CO₂.

Ако даден оператор не поддържа достатъчно квоти за покриване на целевата норма на общото количество емисии към датата на валидност на целевата норма, се прилага санкция от €40 за **Фаза I** 2005-2007 (която се увеличава до €100 във **Фаза II** 2008-2012) на всеки допълнителен тон изхвърлени вредни емиси в атмосферата.

Фаза III е от 2012 до 2020г. беше одобрена от ЕК на 6 април 2009г. и в нея са застъпени едновременно борбата с промяната на климата и промотиране на използването на възобновяеми източници на енергия. Целта на Европейския съюз е да се достигне 20% намаляване на парниковите газове от нивото им през 1990г. и увеличаване на 20% на дела на възобновяемите източници на енергия до 2020г.